

Задача С-4

$$\begin{cases} u_{xx} - \frac{1}{36}u_{tt} = 0, t > 0, 0 < x < 4, \\ u(x,0) = \frac{1}{5}\sin \frac{6\pi x}{4}, 0 \leq x \leq 4, \\ u_t(x,0) = \frac{1}{6}\sin \frac{5\pi x}{4}, 0 \leq x \leq 4, \\ u(0,t) = 0, u(4,t) = 0, t \geq 0 \end{cases}$$

Решение:

Търси решение от вида $u(x, t) = X(x) \cdot T(t)$, което не се анулира тъждествено. Заместваме в уравнението на струната и получаваме следното:

$$\begin{aligned} X''(x)T(t) - \frac{1}{36}X(x)T''(t) &= 0 \\ X''(x)T(t) &= \frac{1}{36}X(x)T''(t), \text{ делим на } X(x)T(t) \text{ и получаваме} \\ \frac{X''(x)}{X(x)} &= \frac{T''(t)}{36T(t)} = -\lambda \quad (\lambda = \text{const.}) \quad (1) \end{aligned}$$

Ако фиксираме t и променяме x , то тогава (1) не зависи от x , защото отношението $\frac{T''(t)}{T(t)}$

ще е едно и също за всяка стойност на x . До аналогично заключение ще стигнем, ако фиксираме x и променяме t . Тогава (1) може да е изпълнено само ако отношението е равно на някаква произволна константа $-\lambda$. Следователно получаваме двете диференциални уравнения от втори ред:

$$\begin{aligned} X''(x) + \lambda X(x) &= 0 \\ T''(t) + 36\lambda T(t) &= 0 \end{aligned}$$

От граничните условия получаваме

$$\begin{aligned} u(0,t) = X(0)T(t) = 0, t \geq 0 &\Rightarrow X(0) = 0, \\ u(4,t) = X(4)T(t) = 0, t \geq 0 &\Rightarrow X(4) = 0, \\ \text{това е изпълнено, тъй като не може } T(t) &\neq 0. \end{aligned}$$

По този начин за функцията $X(x)$ получаваме следната задача на Шурм-Лиувил:

$$\begin{cases} X''(x) + \lambda X(x) = 0, 0 < x < 4 \\ X(0), X(4) = 0 \end{cases}$$

За тази задача търсим ненулево решение. Характеристичния полином на уравнението е:

$$P(\alpha) = \alpha^2 + \lambda = 0 \Rightarrow \alpha^2 = -\lambda$$

$$1.) \lambda < 0 \Rightarrow \alpha_{1,2} = \pm \sqrt{-\lambda}$$

В този случай получаваме следната ФСР: $\{e^{\sqrt{-\lambda}x}, e^{-\sqrt{-\lambda}x}\} \Rightarrow$

$$X(x) = c_1 e^{\sqrt{-\lambda}x} + c_2 e^{-\sqrt{-\lambda}x}$$

$$\begin{aligned}
X(0) &= c_1 + c_2 = 0 \Rightarrow c_1 = -c_2 \\
X(4) &= c_1 e^{4\sqrt{-\lambda}} + c_2 e^{-4\sqrt{-\lambda}} = 0 \\
-c_2 \underbrace{(e^{4\sqrt{-\lambda}} - e^{-4\sqrt{-\lambda}})}_{\neq 0} &= 0 \Rightarrow c_2 = 0 \Rightarrow c_1 = 0
\end{aligned}$$

Получаваме тривиалното решение $X(x) \equiv 0$, което вече сме разгледали.

$$2.) \lambda = 0 \Rightarrow \alpha_{1,2} = 0$$

В този влучай получаваме ФСР: $\{e^{0x}, xe^{0x}\} = \{1, x\} \Rightarrow$

$$X(x) = c_1 + xc_2$$

$$X(0) = c_1 = 0$$

$$X(14) = c_1 + 4c_2 = 0; \quad 4c_2 = 0 \Rightarrow c_2 = 0$$

Отново получаваме тривиалното решение $X(x) \equiv 0$

$$3.) \lambda > 0 \Rightarrow \alpha_{1,2} \pm i\sqrt{\lambda}$$

В този случай получаваме ФСР: $\{\cos(\sqrt{\lambda}x), \sin(\sqrt{\lambda}x)\} \Rightarrow$

$$X(x) = c_1 \cos(\sqrt{\lambda}x) + c_2 \sin(\sqrt{\lambda}x)$$

$$X(0) = c_1 = 0$$

$$X(14) = c_2 \sin(4\sqrt{\lambda}) = 0$$

$$3.1.) \sin(4\sqrt{\lambda}) \neq 0 \Rightarrow c_2 = c_1 = 0 \Rightarrow X(x) \equiv 0 \text{ (вече сме разгледали)}$$

$$3.2.) \sin(4\sqrt{\lambda}) = 0 \Rightarrow 4\sqrt{\lambda} = k\pi, k \in \mathbb{N}; \quad \lambda_k = \left(\frac{k\pi}{4}\right)^2, k \in \mathbb{N}.$$

λ_k са собствените стойности на задачата на Щурм-Лиувил, а собствените функции са:

$$X_k(x) = \sin\left(\frac{k\pi}{4}x\right), k \in \mathbb{N}.$$

Така общото решение на задачата на Щурм-Лиувил има вида $cX_k(x)$, където c е произволна константа.

При $\lambda = \lambda_k$ решаваме съответно уравнение за $T(t)$:

(Т.е. решаваме второто уравнение за $\lambda = \lambda_k$)

$$(1) \quad T_k''(t) + 36\lambda_k T(t) = 0$$

Това е линейно уравнение от втори ред, което има характеристичен полином:

$$Q(\alpha) = \alpha^2 + 36\lambda_k = 0$$

$$\alpha^2 = -36\lambda_k = -36\left(\frac{k\pi}{4}\right)^2$$

$$\alpha_{1,2} = \pm i6 \cdot \frac{k\pi}{4} = \pm \frac{3k\pi}{2}i, k \in \mathbb{N}$$

Така получаваме следната ФОР: $\{ \cos(\frac{3k\pi}{2}t), \sin(\frac{3k\pi}{2}t) \} \Rightarrow$ общото решение за уравнението (1) е произволна линейна комбинация на $\cos(\frac{3k\pi}{2}t)$ и $\sin(\frac{3k\pi}{2}t)$:

$$T_k(t) = A_k \cos\left(\frac{3k\pi}{2}t\right) + B_k \sin\left(\frac{3k\pi}{2}t\right), \text{ където } A_k \text{ и } B_k \text{ са произволни константи. } k \in \mathbb{N}.$$

По този начин намерихме функции $u_k(x, t) = X_k(x) \cdot T_k(t)$, $k \in \mathbb{N}$, които са решения на уравнението на струната в дадената задача и удовлетворяват граничните условия в нея.

От началните условия получаваме:

$$\begin{aligned} 1.) u_k(x, 0) &= \sin\left(\frac{k\pi}{4}x\right) \left[A_k \cdot \cos\left(\frac{6k\pi}{4}t\right) + B_k \cdot \sin\left(\frac{6k\pi}{4}t\right) \right] = \\ &= \sin\left(\frac{k\pi}{4}x\right) \left[A_k \cos 0 + B_k \sin 0 \right] = A_k \sin(k\pi x) \Rightarrow \text{искаме } A_k \sin\left(\frac{6k\pi}{4}x\right) = \frac{1}{5} \sin \frac{6\pi x}{4} \\ &\Rightarrow A_6 = \frac{1}{5}; \quad k = 6; \quad \forall A_k = 0 \text{ за } k \neq 6 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2.) [u_k(x, t)]_t^1 &= \left[-A_k \sin\left(\frac{6k\pi}{4}t\right) \cdot \frac{6k\pi}{4} + B_k \cos\left(\frac{6k\pi}{4}t\right) \cdot \frac{6k\pi}{4} \right] \cdot \sin\left(\frac{k\pi}{4}x\right) \\ [u_k(x, 0)]_t^1 &= \frac{1}{6} \sin\left(\frac{5\pi}{4}x\right) \Rightarrow -A_k \cdot - + B_k \cdot \frac{6k\pi}{4} \cdot 1 \cdot \sin \frac{k\pi x}{4} = \frac{1}{6} \sin\left(\frac{5\pi}{4}x\right) \Rightarrow \\ B_k \cdot \frac{6k\pi}{4} \cdot \sin \frac{k\pi x}{4} &= \frac{1}{6} \sin \frac{5\pi x}{4} \Rightarrow k = 5 \text{ и трябва } B_5 \cdot \frac{6 \cdot 5 \cdot \pi}{4} = \frac{1}{6}; \quad B_5 = \frac{1}{6} \cdot \frac{4}{6 \cdot 5 \cdot \pi} = \frac{1}{45\pi} \\ B_5 &= \frac{1}{45\pi} \text{ и } \forall B_k = 0 \text{ за } k \neq 5. \end{aligned}$$

Търсеното решение на задачата е:

$$\begin{aligned} u(x, t) &= \sum_{k=1}^{\infty} u_k(x, t) = \sin \frac{5\pi x}{4} \cdot \left[0 + \frac{1}{45\pi} \cdot \sin \frac{6 \cdot 5 \pi}{4} t \right] + \sin \frac{6\pi x}{4} \left[\frac{1}{5} \cos \frac{6 \cdot 6 \pi}{4} t + 0 \right] = \\ &= \frac{1}{45\pi} \sin \frac{4\pi x}{4} \cdot \sin \frac{30\pi t}{4} + \frac{1}{5} \cdot \sin \frac{6\pi x}{4} \cdot \cos \frac{36\pi t}{4}; \end{aligned}$$

$$\text{Окончателно : } u(x, t) = \frac{1}{45\pi} \sin\left(\frac{5\pi}{4}x\right) \sin\left(\frac{15\pi}{2}t\right) + \frac{1}{5} \sin\left(\frac{3\pi}{2}x\right) \cos(9\pi t)$$